

Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok

A BAROMFITENYÉSZTŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egész évre	10 K. — fill.
Fél évre	5 K. — fill.
Negyedévre	2 K. 50 fill.
Egyes szám ára 20 fillér.	

LAPTULAJDONOS :

ORDÓDY LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :

BUDAPEST, IV. KER., MUZEUM-KÖRUT 7. SZ.

Hirdetések díjszabás szerint.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

☞☞☞ **Telefon: 623.** ☞☞☞

TARTALOM.

Lap

A sertésvészárlatok enyhítése. Agrárius.	441
Laikus szülésegédkezők kiképzéséről. Hajós István.	412
Rovarpusztító hasznos énekes madaraink mesterséges elszaporításáról, mesterséges fészekedvők kifüggesztésének módzatairól. Dr. Kukuljevič József.	443
Sertésvész és istálló hygiene. V. J.	444
VEGYESEK.	445
BAROMFITENYÉSZTÉSI LAPOK.	
Helytelen irányítások, súlyos következmények. Buzi Géza Félix.	161
A tojástermelés és eltartásról. Ballay.	162
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.	162
VEGYESEK.	163

A sertésvészárlatok enyhítése.

Egy állatorvosi szaklapban egy benünket igen érdeklő cikket olvastam, a melynek az volt a célja, hogy a kormány figyelmét a sertésvész elleni küzdelem avultságára és eredménytelenségére felhívja, ott reformokat kérjen.

Hogy ez az eredménytelenség fennáll, azt, sajnos, mi kétszeresen érezzük. Nem elég, hogy esztendőről-esztendőre milliókat veszítünk el minden szigorú zárolás ellenére, maguk a zárok, az azokkal járó temérdek kellemetlenség épen oly súlyosan sújtanak bennünket.

Olvassom abban a cikkben, hogy megdőlt az a tudományos feltevés, a mely szerint a sertésvész úgy jön létre, hogy a bac. suipestifer-től megbetegi-

tett bélen keresztül képes a bac. sui-septicus a szervezetbe jutni és ott azt a heveny betegséget létrehozni, a mit sertésvésznek neveznek. Az újabb, nagynevű tudósoktól eszközölt kutatások valószínűvé teszik ugyanis, hogy a sertésvész elnevezés alatt több, különböző súlyosságú betegséget foglalnak egybe, a melyek ellen indokolatlan és célt elvesztett egyformán és egyforma szigorral eljárni. A különböző betegségek között van heveny és gyorsan fertőző, viszont vannak idültten lefolyó-, kevésbé fertőzőképes vészesetek és épen az utóbbiak ellen alkalmazott szigorú zárok járnak indokolatlan megterhelésével a gazdának. Ugyanis a 9300/988 sz. miniszteri rendelet értelmében »sertésvész«-nél a beteg, a gyanús és a fertőzésre gyanús állatok mind zár alá veendőek. A község határára tul sertést kihajtani, vagy behozni tilos. A közös legelőkön levő állatok istállóandók. A sertésvész betiltandó. Még szigorubbak az intézkedések, ha járványt konstatál az állatorvos.

Mind ez hiába! Mutatna csak bármi kis eredményre is ez a szigorúság a vész ellenes küzdelemben, türoen beenyugodhatnánk. E helyett évről-évre számot kell vetnünk nem csak a vész okozta kárral, hanem azzal is, a melyet az a rend okoz, hogy a tízedik szom-

széd udvarában elhullott egy darab kehes malacz miatt a mi »kész« sertéseink is zár alá jutnak.

A német földmivvelésügyi kormány már belátta a helyzet tarthatatlanságát és a mienknél jóval enyhébb szabályokat tervez a vész elleni küzdelemben úgy, hogy a sertésvészt a sertés-pestistül elkülöníti. E tervezet a következő :

1. A sertéstulajdonos köteles a pestisgyanus megbetegedést 24 órán belül bejelenteni, az elhullt állatokat a hivatalos vizsgálatig őrizni.

2. A beteg és beteggyanus állatok istállózás alá veendőek.

3. A rendszabályok elrendelésére a közigazgatási hatóság távollétében az állatorvos hivatott.

4. A betegség eredete és elterjedése kikutatandó és szükség esetén az érdekelt hatóságok értesítendőek.

A hatóság hivatalos lapjában közhírré teszi a betegséget, a fertőzött udvart és istállót »sertéspestis« jelzésű táblákkal látja el.

A beteg és beteggyanus állatokra istállózár rendelőndő el, az egészségeseknek látszó azoktól, ha lehetséges, elkülönítendőek. Épen így e fertőzésre gyanús állatok és az udvar is zár alá veendő.

Beteg vagy beteggyanus állatok csakis a fertőzött udvarban vágthatók

GALLOSERIN baromfi-kolera serum,

melylyel a Baromfitenyésztők Országos Egyesületével karöltve az ország több részén a legjobb eredménnyel végeztettünk kísérleteket, melyekről a „MEZŐGAZDÁK“ és a „KÖZTELEK“ hasábjain WINKLER JÁNOS úr, a „Baromfitenyésztők Országos Egyesületének“ titkára beszámolt. Védőoltásra egész baromfitenyészetek, sőt egész községeknek felette ajánlatos.

Árak : 1 liter 94.— korona, fél liter 47.25 korona, 100 köbcentiméter 10.— korona, 50 köbcentiméter 5.10 kor. A serummal való befecskendezés úgy gyógy-, mint védőszerű használ.

Egyedüli beszerzési forrás: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete **BUDAPEST, V. ker. Alkotmány-utca 31.**

Legjobb szerkezet. Legnagyobb munkabírás. Legkönnyebb hajtás. — Legtökéletesebb fölözés.

A LEGJOBB FÖLÖZŐGÉP AZ ALFA-SEPARATOR.

le. A fertőzésre gyanus állatok megfelelő óvintézkedések mellett vágóhidra szállíthatók.

Minden elhullás vagy leszurás a hatóságoknak bejelentendő. Kereskedők, mészárosok a fertőzött udvarba be nem mehetnek.

A vásártartás csakis kiterjedt járványok esetén tiltatik el, de ilyenkor is csak egy része a községnek és csak akkor, ha arra tényleg szükség van, helyezettik az egész község zár alá.

5. Szállítás közben konstatált sertépestisnél a szállítmány zár alá veendő, de a tulajdonos beleegyezése esetén ott, avagy a legközelebbi vágóhídon levágható.

6. A hullák thermochemiailag semmisítendőek meg, ha ez kivihetetlen, úgy előbb élvezhetetlenné kell a húst tenni és azután legalább 1 méter mélyen elásni.

7. A betegség megszűntnek tekintendő: ha minden zár alá került sertés elhullt vagy levágták; ha négy hét eltelt a legutolsó esettől számítva; a fertőtlenítés megtörtént és az állatorvos átvizsgálta a megmaradt állományt.

Ezek az intézkedések korán sem olyan szigorúak, mint a mieink, de adott esetben sokkal több eredményt lehet velök elérni. Ugyanis ha ezeket az intézkedéseket szigorúan betartják, nem jár olyan nagy károsodással a gazdának és így elképzelhető, hogy a betegség bejelentése minden egyes esetben meg fog történni. Ezzel szemben tudott dolog, hogy a zárlatoktól való félelem miatt mennyi esetben titkolják el nálunk a sertésvészt s védekezés eredménytelenségének is ez az oka.

A mikor maguk az állatorvosi szakörök is belátták, hogy ez a mai rendszer milyen eredménytelen és a gazdákat mennyire indokolatlanul sújtó, reméljük, hogy a földművelésügyi kormány nem fog elzárkózni a reformtól. az O. M. G. E.-nek pedig kötelessége volna, hogy ebben a gazdákat érdeklő nagy fontosságú kérdésben a kezdeményező lépéseket megtegye.

Agrárius.

Laikus szülészsegédkezők kiképzéséről.

II.

Egy másik fontos követelmény lenne, különös sulyt fektetni arra, hogy miként lehetne kifogástalan, a higiéné-követelményeknek megfelelő tejet és tejtermékeket termelni és elárúsításukat ellenőrizni.

A tejügy-szabályozásnál első sorban egészséges tejtermelésről, tehát egészséges állatokról és a majorok, istállók észszerű és a higiéné követelményeinek megfelelő berendezéséről kell gondoskodni. Külföldön a hus- és tejvizsgálat legtöbbször az állatorvosokra van bízva s épen ennek az intézkedésnek az volt a következménye, hogy a külföldi piacokon többé-kevésbé kifogástalan hus és tej árusítottak. Nálunk csak a husvizsgálatot végzi az állatorvos s bátran mondhatjuk, hogy mióta ők teljesítik ezt a rendkívüli fontos feladatot, tápszerünknek ezen neme sokkal egészségesebb és megfelelőbb, mint azelőtt volt.

A tej és a tejtermékek egészségügyi ellenőrzése úgy mint általában a külföldön, nálunk is az állatorvosok hatáskörébe kell hogy utaltassék, mint a kik anatómiai, pathologiai, biologiai, higiénéi bakteriologiai és állattenyésztési tanulmányaiknál fogva erre kétségtelenül a legilletékesebbek. Oda kell tehát törekednünk, hogy a jövőben képesítendő állatorvosok megfelelő képességgel rendelkezzenek általában az állati nyerstermények vizsgálatára és elbírálására, különös tekintettel azokra, a melyek emberi ételmül szolgálnak.

Autodidaktikus uton szerzett gyakorlati jártasság nem képesíthet arra, hogy emberi táplálkozásra szolgáló termények felett véleményt mondassunk.

Az állatorvosi képzettség ebben az irányban való kiegészítése egyaránt előnyére fog válni úgy a közegészségügynek, mint magának az állatorvosi karnak.

A közegészségügy kellő készültséggel szakembereket fog nyerni, a kiknek közreműködésével lehetőségessé válik majd külön közegek alkalmazása nél-

kül az élelmiszereknek ma még általában nagyon hiányos ellenőrzését hatékonyabbá és eredményesebbé tenni: a közegészségügy érdekében közvetlenül kifejtett működés pedig az állatorvosi állás és foglalkozás jelentőségét úgy a hatóságok, mint a nagyközönség szemében mindenestre emelni fogja, a mi azután az állatorvosok társadalmi állására is előnyös hatással lesz.

Kétségtelen, az állatorvos helyzete a gazdaközönséggel szemben sokkal kellemesebb, de egyuttal működése is általában eredményesebb, ha a gazdaközönség benne nemcsak a többnyire kellemetlen, mert az anyagi érdekeket érintő és a szabad rendelkezési jogot korlátozó rendészeti intézkedések szerzőjét és végrehajtóját, — hanem azt a szakembert is látja, a ki a beteg állatok gyógyításán kívül őt az állattenyésztés és tejgazdaság körül is helyes szakavatott tanácsával támogatja, oktatja.

Ezen az alapon fejlődik ki leginkább a gazda és az állatorvos közt az a kölcsönös bizalom, a mely a szorosán vett állategészségügyi kérdések helyes megoldását is lényegesen megkönnyíti.

A tejügy helyes szabályozása, ha valahol, úgy Magyarországon lenne lehetséges. Az állatorvosok államosítása folytán ugyanis a hatóságok helyi befolyásoktól mentes közegeket nyertek, állategészségügyi viszonyaink pedig azóta nagyon is javultak. A megbízható szakközegek és az egyes intézkedések egységes végrehajtása már rövid idő alatt hasznos eredményt hozott, a mit a ragadós tüdőlob és marhavész irtása igazol legvilágosabban.

Az állatorvosok egyöntetű működésére különösen a tej ellenőrzésénél nagy szükség van, mert épen ők vannak főképen abban a helyzetben, hogy hivatásuknál fogva a kisgazdákat hasznos utbaigazításokkal a szükséghez mérten ellássák s ezen uton a kifogásolható tej termelését megakadályozzák, e mellett a közigazgatásnak is tesznek jelentékeny szolgálatot, mert kevesebbitik az ez időszert el nem bírálható tejkihágási esetek számát. A tejelő állatok egészségének

MAGYAR INTÉZET LABORATORIUM FENNÁLL 1898 ÓTA

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., FELSŐ ERDŐSOR 10.

Termel és szállít:

1. Védd-oltóanyagot lépfene ellen, juhok, szarvasmarhák és lovak részére;
2. Védd-oltóanyagot orbánc ellen, sertések részére és
3. Védd-oltóanyagot seregő úszók ellen, poralakban.
4. Gyorshatású lépfene-szérumot, gyógyító és védőoltásra; végre L. V. T. jegyű oltáshoz szükséges különleges műszereket, nevezetesen: oltó-ecskendőket, hőmérőket, szőnyiró-ollókat, oltó-tűket stb., mérsékelt áron.
5. Fokozott hatású certésorbánc-szérumot, gyógyító és védőoltásra;
6. Mírizyór-streptococcus-szérumot;
7. Antidysenteria-szérumot, vérhas ellen;
8. Tyukkolera-szérumot és
9. Tuberkulint sűrítve és hígítva,

vizsgálata teszi lehetségessé, hogy a tőgybeteg, gümőkórosok, egyes septikus bántalmakban szenvedők, mely utóbbiak bakteriumai a tejjel kiválasztatnak s a cholera, nostros és tifus megbetegedésekhez hasonló betegségeknek előidézői lehetnek, termékei a közfogyasztástól eltiltassanak. Az ilyen vizsgálatnál a legilletékesebb szakember az állatorvos. Mert nem a hamisítások, hanem a beteg állatok által kiválasztott nedvek és pathogen bakteriumok, melyek a tej útján fogyasztásra kerülnek, a legveszedelmesebb kóros folyamatok előidézői lehetnek az emberi szervezetben.

Az az óriási pusztítás, melyet az ember egészségében, munkaképességében, vagyonában és életében a fertőzött és higiéniailag kifogásolható tej véghez viszen, valamint az az iszonyúan elterjedt nyomor, amelyet különösen a szegényebb osztályhoz tartozó szülők és családfentartók életének kioltása, a számnélküli gyermekek körében létrehoz, szükségessé teszi, hogy a tejtermelés és tejellenőrzés reformja sokáig ne késlelkedjék.

A közegészségügyi szemponttól eltekintve, még nemzetgazdasági szempontból is égetően szükséges a tejtermelés reformjának a szorgalmazása, mert csakis így leszünk képesek évi közel tizenhat millió korona értékű külföldi kivitelünket biztosítani s azt még fokozottabb mértékben emelni. Tehát közegészségi, közigazgatási és nemzetgazdasági szempontból kívánatos, hogy a tejtermelés és ellenőrzés az állatorvosok közreműködésével megfelelő szabályozást nyerjen.

E közben az állatorvosok egyéb hivatalos elfoglaltságuk miatt a tejjel vizsgálatot járó »dologi« teendőktől lehetőleg felmentendők lennének.

Ezek végrehajtásával oly egyénéket kellene megbízni, a kik megfelelő tejjel gazdasági szakismeretekkel rendelkezve, az állatorvosoknak alárendelve, mint tejjel vizsgálók nyernének alkalmazást. A tejjel vizsgálók a nagyobb városokban a jelenleg rendőrbiztosok által végzett e szakba vágó teendőket végeznék. Ezen utóbbi állásokkal járó teendők ellátására a sárvári m. kir. tejjel gazdasági szakiskolánál szervezendő 1 és fél éves kezelői tanfolyamának frequentálásához mint feltételhez legyen kötve. A tulajdonképeni tejtermelés ellenőrzésénél azután kizárólagosan csakis állatorvosok alkalmaztassanak.

Az állatorvosok a tőlük várható követelményeknek csak úgy tehetnek eleget, ha a tejnek és a tejtermékekre vonatkozó szakismereteket hazánknak egyetlen tejjel gazdasági szakiskolájában »a sárvári m. kir. tejjel gazdasági szakiskolában« elsajátítják, hogy így a lerakott alapelveken tovább építve, működésük minél intenzívebbé és minél gyakorlatiasabbá lehessen.

Az állatorvosoknak ez irányban való kiképzését a sárvári m. kir. tejjel gazdasági szakiskola a jelenlegi szervezettel is megadhatná. E célból négy (4) hónapra terjedő, minden év október hó elsejétől a következő évi február hó 1-éig tartandó tanfolyam lenne rendszeresítendő. A tanfolyamra tekintettel a szakiskola szűk helyiségre, csak tíz hallgató vehető fel.

A főlvételnél első sorban azok jönnének tekintetbe, a kik már az állatorvosi oklevelet megszerezték, másodsorban azok a szigorló állatorvosok, a kik az utolsó két szigorlatot kivéve, az előirt szigorlatoknak teljesen megfeleleltek.

A kiképzés elméleti és gyakorlati legyen.

Az elméleti oktatás a következő tantárgyakat karolná fel: Tej-higiéné, tej-bakteriologia, általános tejjel gazdaságtan, tejjel vizsgálat, vaj- és sajtgyártás, tejjel gazdasági gép és eszköztan, tejelő állatok tenyésztése és takarmányozása, tejhulladékok értékesítése, végül a szövethazai törvények ismeretése.

A gyakorlati oktatás: Tej-bakteriologia és tejjel vizsgálat a laboratóriumokban, állattenyésztési gyakorlatok, állatbírálás, szemmel, számozással, tehetőség szerint. Mérések és mázsálások alapján, tejelő- és vaj-versenyek a rendes és a Hegelund-féle fejés, ellenőrző individualis és csoportonkénti takarmányozás, szülészeti gyakorlatok.

A tanfolyam teljes befejezése után az állatorvos hallgató bizonyítványt nyer, mely arról tesz tanúságot, hogy az illető a szakiskolán a tejjel gazdasági tanfolyamot sikeresen végezte.

Az állatorvosoknak a szakiskolába való belépését azzal lehetne megkönnyíteni, ha részükre ösztöndíjakat rendszeresítünk.

Méltányos, sőt kívánatos volna a szakiskolánál jelenleg fennálló öt (5) ösztöndíjat részben állatorvosok részére is folyósíttatni. Szerény nézetem szerint kívánatos lenne, ha az

állatorvosi főiskolán a tej higiéné számára külön tanszék állíttatnék fel.

Ennyit kívántam tejjel gazdasági szakoktatásunk fejlesztéséről, nemkülönben a szülészegédkezők kiképzéséről megemlíteni.

Hajós István.

Rovarpusztító hasznos énekes madaraink mesterséges elszaporításáról, mesterséges fészkelődvak kifüggesztésének módozatairól.

Irta: dr. Kukuljevic József, m. kir. állatorvos.

II.

Már most röviden ismertetni szándékozom azon szempontokat, melyek az eljárásnál figyelembe veendőek.

Az A) és B) minta szerinti fészkelődvakokat, nagy kertekben, gyümölcsösökben, ligetekben, erdőszéleken kell elhelyeznünk és pedig vagy magára vastag fatörzsekre szögeljük, vagy újabban és ez még jobb eljárás, a gyümölcsfák mellé $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ méter magas, az alján bekátrányozott karókat állítunk, azokat jól megerősítjük és azokra szegezzük rá a fészkelőket, a megfelelő szegezési nyílásokon.

Ha magasabbra helyezjük, annak vagyunk kitéve, hogy azt verebek foglalják el.

A kifüggesztésnél ügyelni kell arra is, hogy a fészkelőket meglehetősen védett helyen, lombok köré és nyílással mindég kelet vagy délkelet felé tekintve alkalmazzuk.

Figyelembe kell vennünk a távolságot is. Legjobbnak bizonyult eddig, 30 lépésnyi távolságban kifüggeszteni a fészkelőket, mert így a madarak a költésben nem zavarják egymást. Vigyáznunk kell arra is, hogy úgy a karók, valamint azon esetben, ha a fészkelőt magára a fára alkalmazzuk, a fészkelők teljesen szilárdan legyenek megrögzítve, mert ellenkező esetben, az ingó fészkekkel szemben bizalmatlansággal viseltetik a madár és nem telepszik bele. Törekedjünk arra, hogy a fészkelők közelében sűrű bokrok legyenek, mert ezeket a madarak szívesen keresik fel és veszély idején rejtkehelynek is használják. Különösen szeretik a czinegék a fenyveseket és lomblevelű fákat.

Czél szerű a fészkelő dvak alját tuskével, szögekkel vagy drótkoszorúval körülvenni, hogy macska, mokus

PERFECT

PFANHAUSER ANTAL, Budapest, V., Báthory-u. 9.

separatorok,
tejszállító kannák,
tejhűtő készülékek,
vajköpülő gépek,
vajgyuró gépek.

Teljes tejjel gazdasá-
gok, berendezések
és eszközök.

vagy más ragadozó ne zavarhassa meg a madarat fészkelés közben.

Nem közömbös az sem, hogy a fészkelő odu hogyan függ. Leghelyesebb vagy teljesen merőlegesen kifüggeszteni, vagy egy kevésbé előre dülve, *de semmi esetre sem szabad a nyílásnak felfelé nézni és a fészkelőnek hátradülni*, (kifüggesztés mikénti módját lásd jelzett munkában), mert akkor eső, stb. jut belé, mely a költést tönkre teszi. A fészkelők időnkinti levétele vagy megtisztítása teljesen felesleges, sőt mondhatnám káros, részben, mert zavarja a költést és elriasztja a madarat, másrészt a madár maga tisztítja ki a fészket. Különösen felesleges a fészkelők levétele a legújabb modelleknél, mert azok teteje úgy van szerkesztve, hogy minden nehézség nélkül könnyen leszedhető és visszahelyezhető, de ez is csak arra való, hogy a fészkelőket revidiáljuk, vajjon költött-e benne madár.

Ha 1 és fél évi kifüggesztés után, olyan helyen, a hol egyébként madár állandóan tartózkodni szokott, a fészkelő mégis lakatlan marad, úgy az annak a jele, hogy a kifüggesztés körül valami hiba történt. Ekkor legezészerűbb a fészkelőt levenni és más helyre kifüggeszteni.

Az eddig elmondottak általában állnak a C) mintájú odura is vonatkozólag, csak a helyet illetőleg van eltérés.

Ezen fészkelőkből kevesebb is kell, az arány 10 : 2.

Ezen fészkelőket legjobb házak falára, falra futtatott szőlő vagy borostyán lombjai közé, verandák eresze alá erősíteni 1½ métertől felfelé, de lehet, sőt észszerű, *házi rozsdafarku megtelepítésére a C) mintájú odut*, az ereszek csucsába helyezni.

Meg kell jegyezni, hogy ezen madarak igen szeretnek kősziklák, falak, és házak részeiben fészkelni, azért lehetséges fészkelésüket úgy elősegíteni, hogy egy-egy ház falából 2—3 téglát kiszedünk, eképen készítünk rést a fészkeléshez. Hogy ez mennyire beválk, arra példa *Chernel István ornithologus kőszegi kertje*, mely a híres kőszegi várnak ősi falai által van bekerítve, s ma a madarak eldorádója; ott a régi várfal részeiben számos fészkelő madárpár található. Az ilyen fal-

réseket szükséges még sárral betapasztani és fészkelő czéljára alkalmassá tenni. (Lásd 4 alatti munka 19. oldal, 8. ábra.)

Az előadottakkal természetesen távolról sincs kimerítve a tárgy, én csak rövid vonásokban a legszükségesebbet mondhattam el, hogy a részletekre kitérjek, azt a lap terjedelme nem engedi, de nem is szükséges. A ki a dolgok iránt érdeklődik és e nemes ügy szolgálatába akar állni, saját jól felfogott érdekében, az bármikor intéz hozzám kérdést, szívesen szolgálok felvilágosítással, de megteszi azt szívesen az ornithologia központ is (Budapest, VIII., József-körút 65.), de teljes tájékozottságot nyerhet az 5) alatti könyvből, melyet az ornithologia központ szívesen megküld az érdeklődőknek és a alatti nagyobb műből, melyet 1 koronáért az Országos Állatvédő Egyesülettől (Budapest IX., Ernő-utca 11—13. alatt) bárki megszerezhet. Ez utóbbi helyen bárki, minden állatvédelmi ügyre vonatkozólag kaphat felvilágosítást és a megfelelő munkákat is. A fészkelő odvak ifj. *Kühnel Márton* gyárodnál, Kárász-Baranya, u. p. Szászvár szerezhető be. (Árjegyzék.)

Karoljuk fel minél többen a madárvédelem nemes ügyét, az áldozat, a mit hoznunk kell nem nagy, de annál nagyobb a haszon, a mit énekeseink hajtának, azonkívül lelki gyönyört is érez az, a ki a nemesért, jóért és a természet fenséges voltáért lelkesedni tud.

Sertésvész és istálló hygiene.

Evers német állatorvos azt hiszi, hogy a sertésvész nagy elterjedésének és az ellene való küzdés nehézségének egyik okát a sertésólak építésének rossz hygieniájában kereshetjük. A betegségre hajlamosít ugyanis főleg a téli hónapokban a modern sertésólakban jelenlevő állandó nedvesség és az, hogy

⁴ *Csörgey Titusz*: Utmutató a mesterséges fészkekodvak alkalmazásához és egyéb madárvédelmi intézkedésekhez (Magyar földmivvelésügyi miniszterium kiadványa. (Ornitholog. központ.)

⁵ *Kukuljevic József*: Magyarország madárvédelmének története, fejlődése, jelenlegi állapota. Függelékül utmutatása gyakorlati madárvédelem kiviteléhez. N. 8° 8 iv. 23 ábra, 3 táblával. Ára 1 K. Kiadja O. Á. V. E. Budapest.

a hideg czeмент-talajon fekvés meg-hülést okoz. A modern czeментből és vasból konstruált istállók fala ugyanis hamar nedves lesz és a leggondosabb tisztántartás daczára is sűrűn teremnek rajta a penészgombák. Az ilyen istállók leszállítják a fiatal sertés ellenálló képességét a vésszel szemben, míg a száraz, tiszta és jól temperált istállók egészségesek. *Evers* szerint egy sertésól építésénél a következő hygienikus szempontok tartandók be.: Az istálló nem mocsaras, hanem magas talajon fekdjék. A fundamentum és a falak között, a melyek gyen-gén égetett porozus téglákból szelelőnyílással 3—3 és fél méter magasra építendő, egy izoláló rétegnek kell lenni. Friss levegőt egy oly kanálison kell bevezetni, a mely a fal külső részén egy fél méterrel az alaptól kez-

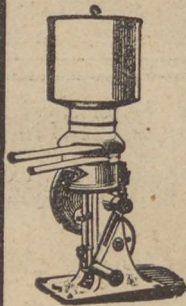
Szuperfoszfátot,

strassfurti kainitot, strassfurti kálitrágyasót 40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyafélet azonkívül rézgaliczot (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„Hungária”

műtrágya-, kénsav- és vegyi-
ipar részvény-társaság

BUDAPEST
V., Fürdő-u. 8.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár

FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI. k., Jász-utca 7.

Svéd Globe Separator.

VAJKIVITEL. Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat és turót évi kötés mellett korlátlan mennyiségben a legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

dődik, a fal szelelőnyílásaiban emelkedik magasra és belül egy fél méterrel a tető alatt szájadzik. A menyezet tapasztott legyen, a levegő elvezetésére jól megtelt istállókban, ventilátorokat is alkalmazunk. A menyezet fölött legalább 2 méteres fődél legyen, a melyet a téli hideg elkerülése végett szalmaraktáruul használjunk. Az ablakok világosak legyenek, a talajt és a fal alsó részét cementből készíthetjük, de a fiasztató kutriczákban, kivethető fapricset alkalmazunk. A trágyalé levezetésére fedett, könnyen tisztítható csatorna szolgáljon.

A takarmány-kamrából vizgőzők ne hatoljanak az istállókba, de igen óvakodjunk gőzölgő takarmány adásától. Ajánlatos a menyezetet és az állásokat a mennyeiben azok fából vannak, konzerválás végett carbolineummal évenként 1-szer bekenni.

V. J.

VEGYESEK.

A XXXIV. őszi luxuló-vásár szeptember hó 30-án nyílt meg és október hó 2-án zárult, miután Darányi Ignác földmivelésügyi m. kir. miniszter azt megtekintette volt.

Az eredmény az anyag kvalitását illetőleg ismét alig elégitett ki, mert bizony úgy mint tavaszszaj is, jobb eredményt óhajtottunk látni. Mindazonáltal az adás-vétel igen élénk volt. *Némi eredmény már az, hogy a díjazás a nagyközönség jelenlétében folyt le. Most már csak az egy bírószerrendszert igénybevételel kérnők.*

A zsüri tagjai voltak: Elnök csepei Zoltán Elek nyugalmazott altábornagy; tagok: gróf Vay Ádám, Somssich Andor, Kovách-Sebestyén Endre, Nagy Valér és Majthényi József báró; előadó volt Gaál Béla, a Tattersall titkára.

A földmivelésügyi miniszter nagy díját Baghy Gyula négyesfogata nyerte el. A négyesfogatok díjait: az első díjat Gold Jakab, a másodikat Brázay Kálmán; a harmadikat pedig Fischer Samu fogata nyerte el.

A hintóslovak díjait nyerték: az első díjat Porcia Aladár herceg, a másodikat Mikovics Ágoston hintósai. Elismerő oklevelet kapott Faragó László, Horner A. és Karátsonyi Jenő gróf.

A jukker-fogatok díjait nyerték: az első díjat Stanczel Béla, a másodikat Razgha Ernő, a harmadikat Spanga György jukkerei. Elismerő oklevelet kapott: Kégl János, Glücksmann József.

A hátslovak díjait nyerték: az első díjat Kreybig Lajos, a másodikat Landauer Béla, a harmadikat Sárkány Miklós hátsava. Elismerő oklevelet kapott Széchenyi Viktor gróf és Czirkus Sándor.

A vásár utolsó napja szerdán,

az állami ménésintézeti lovak árverése október 5-én volt, az angol telivéri lovak árverése pedig október 8-án kezdődik.

A nagyváradai lódíjazás. A nagyváradai mezőgazdasági kiállítás alkalmával tartott lókiállításnál, a legszébb kollekczióért: *Szabadhegyi Géza* és *Tisza István* gróf tiszteletdíjat nyertek. Aranyérmeket kapnak: telivér-osztálynál *Liptay Frigyes* báró, félvéreknél *Markovits Antal*, lipiczaiaknál *Telegdy József*, keresztezéseknél *Dírsztay Béla*, öszvértenyésztésnél *Stubenberg József* gróf. Ezekon kívül több ezüst-, bronzérem, valamint a kiscgazdák között 950 korona díj lett kiosztva.

Lódíjazás. Az Árvamegyei Gazdasági Egyesület, mint lapunknak írják, a földmivelési miniszter anyagi támogatásával *Trsztenán* lódíjazást rendezett, a melyen nagy fölhajtás volt. Összesen 26 díj került kiosztásra és azonkívül több elismerő oklevelet is adományoztak. Az anyag nagyobbára jó volt.

Megjutalmazott állattenyésztő gazdák. Nógrád vármegye gazdasági egyesülete legutóbb a megye három nagy községében a földmivelésügyi miniszter támogatásával állatdíjazást rendezett. Szécsényben, Szirákon és Nagyoroszipan tartották meg a díjazást, s pénzbeli jutalomban a kiscgazdák részesültek, míg a nagyobb birtokosokat diszoklevéllel tüntették ki.

Állatkiállítás Dettán. A Délvidéki Földmivélők Gazdasági Egyesülete nagyszabású tenyészállatkiállítást rendezett Dettán, a melyre kétszáznál több szarvasmarhát s mintegy száz lovat hajtottak fel az odaváló és környékbeli kiscgazdák. A kiállítást *Wittmann János* elnök nyitotta meg, a díjakat pedig *Blaskovics Ferencz* apátkanonok osztotta ki buzditó beszéd kíséretében.

A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület, a m. kir. földmivelésügyi miniszter támogatásával, folyó 1906. évi november 5-én Kászonalitzen, november 6-án Csikszentmártonon, november 7-én Csik-Karcsfalván, november 8-án Gyergyószentmiklóson és november 9-én Gy.-Tölgyesen szarvasmarha díjazásokat rendez. A részletes tervvel Nagy Imre g. titkár szolgál Csikszeredán.

A kecsketenyésztés Németországban. A kecske Németországban nemcsak a hegyes vidékeken, hanem a lapályon is mind szélesebb körben terjed el és a kiscgazda háztartásában nagy szerepet játszik. Az elmúlt héten tartották az első vesztfáliai kecskevásárt Dortmundban, igen szép eredménnyel. Leginkább tiszta fehér, szarv nélküli kecskék lettek felhajtva s ezeket is keresték legjobban. A dortmund-hördei Kecsketenyésztő Egye-

sület rendkívüli közgyűlést tartott ez alkalomból és elhatározták, hogy minden évben hasonló vásárt rendeznek.

Nyulattenyésztők Országos Szövetsége e hó 2-án tisztújító ülést tartott, mely alkalommal megválasztották elnöknek: *Éder Oszkárt*, alelnöknek: *Hajós Emilt* és *Vajda Viktort*, titkárnak: dr. *Bányász Vilmost*.

Országos husiparos-kongresszus. — Szegedi husiparos körökből indult ki egy mielőbb megtartandó országos husiparos-kongresszusnak terve. A tervezők szerint a kongresszus akár Szegeden, akár Budapesten lenne megtartandó. A kongresszus szükségét az ország összes husiparosai érzik, és a budapesti hentes-ipartestület előjáróságában legközelebb indítványt fognak tenni, hogy egy országos husiparos gyűlés minél előbb összeüljön akár Budapesten, akár a vidéken, hogy az 1907. évi pécsi országos kiállítás alatt a husiparosok országos kongresszusa megtartható legyen.

Állatvásárok.

Magyarország.

Október hó: 8. Munkács, Szenicz, N.-Kanizsa, Királyhelmech. 9. Mihályi. 10. Bazin, Bártfa, Zsibó, Tisza-Ujlak. 11., 12. Nagy-Becskekere. 12., 19., 26. Pózsony. 13. Csáktornya. 14. Breznóbánya. 15. Sellye, Győr, Perbete, Máramaros-Sziget, Kapuvár, Butyin,

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvénytársaság,
a szab. osztrák-magyar államvasút-társaság
resicai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe!
Tiszta acélanyag saját hámorainkból!

Eltörhetetlen
tégelyacélekefej.
Páncélacélkormánylemez.
Magasított acél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Acél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjük árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Rövidített levélcím: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Süngöncím: „Agraria“ Budapest.

Nagy-Dorogh, Kőszeg, Mura-Szombat, Nagy-Mihály, Ó-Lubló. 16. Lajta-Szt-Miklós, Körmen, Poprad. 16., 17. Fehértemplom. 17. Vári, Sasvár, Csap. 18. Zsolna, Szent-Gotthárd. 19. Tasnád. 20. Balassa-Gyarmath. 22. Zsarnócza, Érsekújvár, Nagy-Szombat, Hadad. 23. Sztropkó. 24. Füzes-Gyarmat, Heves, Nagy-Megyer, Szilágy-Cseh. 25. Podolin. 26. Korpona. 27. Felsővízköz, Márpod. 28. Czegléd. 29. Aranyos-Marót, Párkány, Magyar-Óvár, Pöstyén, Német-Próna, Nagy-Károly, Nagy-Szóllós, Alsó-Lendva, Zala-Egerszeg. 30. Osgyán. 31. Galgócz, Zsámbék, Homonna.

November hó: 2., 9. Pozsony. 3. Szepes-Váralja. 5. Ipolyság, Bajmocz, Gács, Vörösvár, Nagy-Dobra, Gnezda, Szepes-Olaszi. 6. Miava, Sopron-Iván, Kraszna-Béltelk, Leibicz, Hőgyész, Illava, Mező-Laborecz. 7. Bártfa. 8. Báth, Vág-Ujhely, Szakolca, Nagy-Tapolcsány, Diószegh, Erdőd, Temes-Károly, Vág-Besztercze. 9. Szenicz, Zsombolya, Turócz-Szt-Márton. 10. Király-Darócz.

Erdély.

Október hó: 6. Szabad. 7., 8. Csik-Szt-Domokos. 8. Nagy-Gármás. 9. Alsó-Árpás. 10. Felső-Szálláspatak, Kóhalom, Alparét. 12., 13. Dicső-Szt-Márton. 13. Csik-Karczfalva, Petrozsény. 13., 14. Nagy-Enyed. 14., 15. Halmágy. 18. Gyéres. 18., 19. Szászrégen. 20. Bonezhida. 23. Szász-Csór-Érked. 24. Ó-Sinka, Homoród-Oklánd-Szt-László. 25. Monora, Soósmező, Buza. 26. Jakabfalva, Déva, Erdő. Szt-György, Szamos-Ujvár. 26., 27. Kézdi-Vásárhely. 27. Borgó-Prund, 28. Szász-Nádas. 29. Papolcz, Kolozsvár, Mező-Bánd, Darócz. 30. Kőszvényes, Egerbegy, Kékes.

November hó: 2. Radnót, Segesvár, Mártontelke. 3. Teke. 4. Kis-Kend. 5. Tövis, Drág. 6. Naszód, Bolkács. 7. Csik-Szt-Márton, Nagy-Borosnyó, Szerdahely. 8. Maros-Vásárhely, Kis-Selyk.

Horvátország és Szlavonia.

Október hó: 8., 15., 22., 29. Kostajnica, Jaska. 9., 16., 23., 30. Petrinja.

10. Krapina, Ruma. 12., 19., 26. Károlyváros. 15. Velka-Gorica. 15., 29. Kapronca. 18. Topolovec, Kőrös. 20. Belovár. 24. Sv. Kriz-Zacretje. 26. Diakovár. 29. Mitrovica, Zágráb.

November hó: 1. Drakovár. 2. Mindszent. 2., 9. Károlyváros. 3. Vrbovec, 5. Velka-Gorica. Töplíc, Kostajnica, Jaska, Belovár. 6. Petrinja. 7. Ivanicgrad. 8. Moslavina, Krapina.

Állatkereskedelem.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” eredeti tudósításai.

Budapesti vágómarhavásár, okt. hó 4. (*Hivatalos jelentés.*) Fölhajtás 2690 drb nagy vágómarha, nevezetesen 1165 drb magyar és tarka ökör, 647 db magyar s tarka tehén, 444 drb boszniai ökör, 84 drb boszniai tehén, 225 db magyar bika, 6 db boszniai bika, 119 drb magyar bivaly, — drb boszniai bivaly. Minőség szerint: 16 drb elsőrendű hizott bika, 183 drb középminőségű bika, 42 db alárend. minőségű bika, 46 db elsőrendű hizott ökör, 1189 drb középminőségű ökör, 192 db alárend. minőségű ökör, 48 db elsőrendű hizott tehén, 496 drb középminőségű tehén, 278 drb alárend. minőségű tehén.

Az e heti fölajtás 444 darabban több mint a múlt héten, az irányzat lanyhább, közép minőségek ára 5 K-t, más minőségekké 2-4 K-t hanyatlott. Eladatlan 160 darab.

Napi árak: Bika jobb min. 70-87 K-ig kiv. —, silányabb 60-68 K-ig. Magy. hizott ökör jobb min. 85-96 K-ig kiv. —, közép 70-84 K-ig, alárendelt min. 62-68 K-ig. Tarka hizott ökör jobb 84-100 K-ig, közép 74-82 K-ig, alárendelt 60-72 K-ig. Magyar paraszt marha jobb minőségű 68-76, kiv. — K-ig, silányabb min. 56-66 K-ig. Boszniai ökör jobb minőségű 64-76, kiv. 92 K-ig, silányabb 56-62 K-ig. Magy. tehén 50-70 K-ig, kiv. — K-ig. Tarka tehén 56-86, kiv. 92 K-ig. Bivaly 50-64 K-ig, kiv. 68 K-ig.

Budapesti szurómarhavásár, október hó 4. (*Hivatalos jelentés.*) Fölhajtás 238 drb, ugyanint 181 drb belföldi, 57 drb belföldi öltött borju, — drb élő bárány, — drb galicziai borju, — bécsi öltött borju, 2 db öltött bárány, — galicziai és — drb rugott borju.

Irányzat lanyha, az árak változatlanok. **Napi árak:** Élő borju: Belföldi 100-108, kiv. 110 —, II 88-96 K, Növendék K, kiv. — Öltött borju, belföldi — K. Élő bárány — kor. Öltött bárány — kor. Galicziai — K. Rugott 60-80 korona.

Budapesti juhvásár. 1906. október hó 1-én. (*Hiv. jelentés.*) Fölhajtás 2012 drb juh, ugyanint: 1550 db hizalt ürü, — db feljavított juh, 2 db kisorolt kos, 386 db kiverő és anyajuh, 74 drb szerbiai bárány, — drb kecske — drb szerbiai juh. Eladatlan: — drb juh.

Irányzat és az árak változatlanok.

Napi árak: Páronkint: Hizalt ürü 54-63 K, feljav. juh —, kisorolt kos —, kiverő és anyajuh 14-28, bárány — K, szerbiai kecske —, durva szőrü — K. Métermázsánként élőszulban: Hizalt ürü 52-63, kiv. 65 K, feljavított juh — K, kiv. — K, kisorolt kos — K, kiverő és anyajuh —, kiv. — K, szerbiai juh — K. Durvaszörü — K páronkint.

Sovány sertésárak. Budapest, 1906. okt. 3-án. **Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker. Bérkocsis-utca 12.)** jelentése az »Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok« részére.) Sertésveszén átment 60-100 klgig. 160-140 F, 100-120 klgig 140-130 F, 120-160 klgig 130-126 F, 160-200 klgig 126-120 F. Vészen át nem ment 60-100 klgig 110-114 F, 100-120 klgig 114-116 F, 120-160 klgig 116-110 F, 160-200 klgig 110-108 fillér. Irányzat élénk.

Kőbányai sertésvásár. 1906. október hó 4. (Eredeti tudósítás.) Hizott sertések ára: A) *Magyar elsőrendű:* Öreg nehéz párja 400 kgon felül 112-113 fillér. Öreg közép párja 300-340 kg. — fill. B) *Magyar:* Fialat nehéz (páronkint 300 kg. felüli sulyban) 118-120 f, közép (páronkint 251-310 kmgig terjedő sulyban) 124-126 fill., könnyű páronkint 250 kg. 126-128 fill. C) *Szerbiai:* Nehéz (páronkint 260 klgammont felüli sulyban) — fill. Közép (páronkint (240-260 klgammig terjedő sulyban) — fill., könnyű (páronkint 240 klg.-mig terjedő sulyban) — fill. fogyasztási adóvonalon kívül.

Sertésleltés szám volt: 1906. okt. 1-én készletben 40.264 db, 1906. okt. hó 1. felhajtott 526 db, okt. hó 1-én elszállított 254 db, okt. hó 1-én maradt készletben 40.796 drb. A hizott sertésüzlet irányzata élénkebb.

Bécs-szt.-marxi marhavásár. 1906. okt. 1. (Ered. tudósítás.) Hozatal: Magy. fajta 4069 drb, galicziai és bukovinai 178 drb, nyugati 964 db. Összes felhajtás 5211 db, ebből 3299 hizott, 617 legelő, 1295 kicsontozni való marha. A felhajtott állatok közül 3425 ökör, 785 bika, 818 tehén és 183 bivaly volt.

A fölajtás 933 darabban volt több a multheténél. Árak 1-3 K-val hanyatlottak.

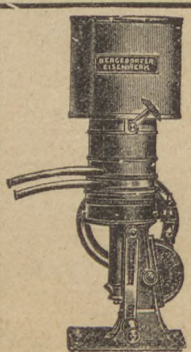
Árjegyzés élőszul szerint adó nélkül. Magy. I. 84-94, kiv. 103 —. II. 72-82 (—), III. 66-72 K, galicziai I. 90-96 (100 —), II. 82-88, III. — K, nyugati hizott I. 94-104 (109 —), II. 82-92, III. 76-81 K, hizott tehén I. 70-72 (—), II. 68-70, III. 66-67 K, bivaly I. 48-66 (—), II. —, III. — K. Legelő marha I. 52-74, II. —, III. — K. 100 kilogrammonkint, fogyasztási adó nélkül.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Felölös szerkesztő: **Buzzi F. Géza.**

MEZŐGAZDASÁGI ÁRUHITELBANK R.-T.

a BERGEDORFI VASMŰVEK tejgazdasági gépgyáranak vezérképviselősege
BUDAPEST, V., Bathory-utca 5.

Hűtő-készülékek.

Egyszerű szerkezet, könnyű kezelés, a legkisebb tejgazdaság részére is alkalmas. A tej, tejszín és vaj hűtésénél nélkülözhetetlen.

ASTRA Separator.

A legjobb tejfölöző gép, minden nagyságban, kézi- és erőhajtásra. Legjobb anyag, tartós és egyszerű szerkezet. Minden tekintetben a jelenkor elismert legjobb tejfölöző gépe.

Tejtelep-berendezések.

A legjobb kivitelű gépekkel és eszközökkel. A tejgazdasághoz tartozó gépek gyártására berendezett különlegességi gépgyár.

— Szállítunk teljes sajtgári berendezéseket. —
— Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. —

Főraktár: Mezőgazdasági Áruhitelbank R.-T. Budapest, V., Bathory-utca 5. sz.
Mintaraktár: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.

Kis hirdetések ára:

Minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A kis hirdetések díja előre fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetésekről

csak akkor adunk felvilágosítást, ha kérdésttevő a szükséges postabélyeggel v. válaszlevelezőlapot beküldi.

A kis hirdetés legcélszerűbben postautalványon rendelhető meg, melyre a szöveg felírható. Kis hirdetéseket csupán mezőgazdak és tenyésztőktől, továbbá állást keresők és adóktól veszünk fel. — Kis hirdetések díja három centiméter magasságig beiktatásonként 1 korona, minden további egy centiméter magasságú terület arányos az árszabállyattal.

URL REZSŐ
sertésbizományos
BUDAPEST
Békkocsis-utca 12.
sertéseket
sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.
TELEFON: 97-05.

Kiváló szép, többszörösen díjazott angol eredetű szülőkől származó **pekingi kaosák idei ivadéka**ira darabonként 10 koronájával előjegyzést elfogad **Kovács Jeanette** Budapest, Csömöri-ut 92.

Sovány és hizott sertéseket
legjobban értékesít
Bauer B. Gyula
BUDAPEST, VII.
Kerepesi-ut 73.
Telefon: 79-41.

Baromfitenyésztők figyelmébe!!
Olcsó sodrony-kerítések:
szab. Hungária fonatókat stb. gyárt és szállít
Haidekker Sándor
BUDAPESTEN,
VIII., Üllői-ut 48. szám.
Foszforsavas mész
baromfiak helyes takarmányozásánál nélkülözhetetlen. Kapható a
Hungária
műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar r.-társaságnál
Budapest, Fürdő-u.8.

Clichéket
mindennemű nyomtatványhoz szép és tiszta kivitelben **pontosan és olcsón**
készít **Fischer Lipót**
Fotóiparkográfiai Műhelye
Budapest,
VIII. Vas-utca 7. szám.
Videki megrendelések is pontosan és közöltetnek.

A külön vámterület és a magyar mezőgazdaság Ára 80 fill.
A mezőgazdaságra hátráló hátrányok és azok mellőzése.
Irtá: Ordódi és alsó-lieszkői **ORDÓDY LAJOS.**
Megrendelhető e lapok kiadóhivatalában.

Első Magyar Sertéshizlaló Részvény-Társaság
BUDAPEST—KÖBÁNYA.
Ajánlja a t. gazdaközönségnek és sertéshizlalóknak a „Hizlalda”-állomás mindkét oldalán fekvő, 35,000 db sertés befogadására alkalmas, célszerűen berendezett szállástelepet, melyek csatornázva, klórinnal vizel bíró artézi-kúttal, vízvezetékekkel, eleségraktárakkal, két gőzmalommal és szállóval vannak ellátva
Foglalkozik szállások bérbeadásával, szemes és darát eleség beszerzésével, bizományi bevásárlás és eladással, folyószámlára fizetéseket teljesít. A sertések kényelmes elhelyezése mellett ügyfeleinek igen mérsékelt áron a legmesszebb menő előnyöket nyújtja és a legbiztosabb kiszolgálásról gondoskodikva van. Alapítva 1869.

A zalaiznai kénkovand-ipar részvény-társaság brassói kén-sav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű
Műtrágyáit
a t. c. gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a **Központi iroda,** Budapest, V. ker., **Nádor-utca 4. szám.**

Önműködő állatitató
szétrakható vagy egy darabban birodalmi szabadalom.
Legujabb és legjobb önműködő itatókészüléke a jelen kornak.
A. KÜNG
GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
Braunschweig (Németország).
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS „GRAND PRIX” 1900.
KWIZDA FERENCZ JÁNOS
os. és k. osztrák-magyar, kir. román és bolgár hero. udv. szállító, kertületi gyógyszerész Kornenburgban, Bécs mellett.
KWIZDA-féle Restitutions-fluid
osász. és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára. Egy liter ára 2 K 80 f.
Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállóban, úgy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénóság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírára képesíti.
KWIZDA-féle Restitutions-fluid
csak a mellékelt védjeggyel valódi. Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár: Török József gyógyszerész, Bpest, Király-utca 12., Andrassy-ut 26. sz.

A szőlő trágyázása.
Irtá: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona.
Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék.
Megszerezhető a
„Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában
Budapest, IV., Múzeum-körut 7.

„EREDETI MELOTTE” tejfölöző gépek.

A világ egyetlen tejfölöző gépe szabadon függő dobbal!

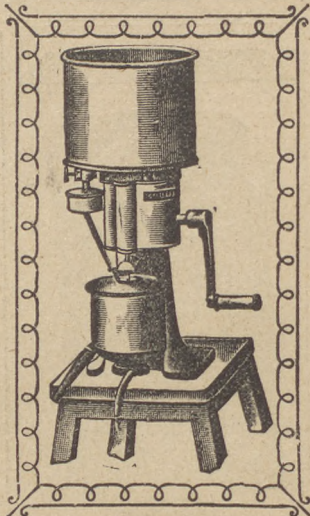
Évenkénti gyártás 15.000 db.

Mélotte Separator.

Legélesebb fölözés.

Gyors és kényelmes tisztítás

Könnyű járás.

Több mint 125.000 „Mélotte”
tejfölözőgép van használatban.

Egyszerű és szolid kivitel.

Rendkívüli tartósság.

Javitások nem szükségesek.

Szerkezetben és működésben fölülmulthatlan!

Az 1904. évi minta tetemesen egyszerűsített és olcsóbb!

Kézi hajtású gépek 500 literen felüli képességgel!

Teljes tejgazdaságok berendezése kézi és gép-üzemre

GEITTNER ÉS RAUSCH cégnél BUDAPEST, Andrássy-ut 8. szám.

770 első díj. Több mint 500.000 Alfa Laval Separator az egész világon!

Alfa Separator R.-T.

Budapest, Lomb-utca 11.
Tejgazdasági gyártelep.

Szállít mindennemű tejgazdasági eszközöket és gépeket a legjobb kivitelben, a legmodernebb irányban. Berendez tejelepeket, tejszövetkezeteket és mintatehenészeteket.

Árjegyzékek és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

770 első díj. Több mint 500.000 Alfa Laval Separator az egész világon!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz. II. em.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1.953.240.— K
Tartalékok	601.263 93 K
	Összesen: 2.554.503 93 K
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " "	59.782 26 K
1903. " "	109.331 73 K
1904. " "	72.438 23 K
1905. " "	61.730 60 K

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4% díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4% díjvisszatérítést kaptak.

Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2% díjvisszatérítésben részesültek.

Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványval és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

1905. évi forgalom 25.000 zsák.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukciókra,

melyek idei második sorozata f. é. október hó 17-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál

HELLER M. és Társa gyapjuárverési vállalat

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

KODOLÁNYI-féle GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

47-İK ÉVFOLYAMA a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal a f. évi OKTÓBER HÓ FOLYAMÁN jelenik meg. Ára ajánlott postai szétküldéssel K 3.25. Utánvétellel küldve 20 fillérrel többbe kerül.

Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK” kiadóhivatalában, Budapest, IV., Muzeum-körut 7. sz.